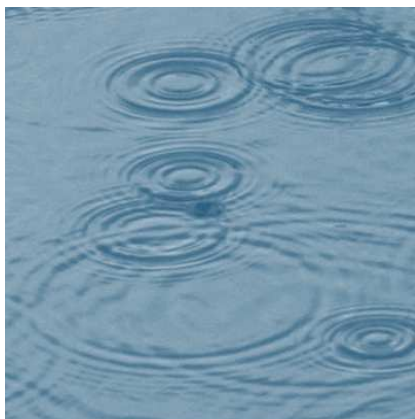
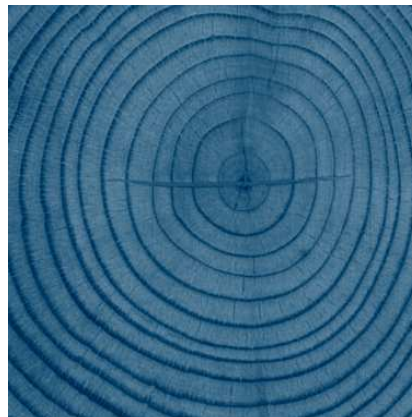

Finanční
Analytický
Útvar

VÝROČNÍ

2 0 13

ZPRÁVA

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

opět po roce je Vám předkládána Výroční zpráva Finančního analytického útvaru. Jejím cílem je poskytnout Vám komplexní obraz o činnosti našeho útvaru a zhodnocení práce odvedené za uplynulý rok.

Rok 2013 byl pro Finanční analytický útvar rokem prohlubování intenzivní spolupráce s finanční správou při zjišťování daňových deliktů, rokem zefektivnění a zrychlení kontrol povinných osob, rokem intenzivní spolupráce na přípravě nové směrnice EU o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu. Navíc je nutné uvést, že počátkem roku 2014 došlo k dílčí změně ve vedení útvaru, a to v pozici ředitele útvaru.

Z pohledu nově nastupujícího ředitele jsem přesvědčen, že rok 2013 byl pro Finanční analytický útvar dozajista rokem úspěšným. Zejména při pohledu na statistické údaje je patrný podstatný nárůst kontrol provedených u povinných osob, podaných trestních oznámení a především nárůst celkové výše zajištěných finančních prostředků, která za loňský rok překročila tři miliardovou hranici. Toto bezmála trojnásobné zvýšení oproti předešlému roku je jasným ukazatelem velmi kvalitně odvedené práce našeho útvaru.

Nezanedbatelný podíl na výsledcích dosažených Finančním analytickým útvarem má bezpochyby součinnost s našimi zahraničními, ale zejména hlavními tuzemskými partnery (finančním a bankovním sektorem, finanční a celní správou), kterým patří naše poděkování za kvalitní a stále se zlepšující spolupráci. Zvláštní poděkování bych pak chtěl vyslovit všem pracovníkům našeho útvaru, bez jejichž profesionálního a zanámeného přístupu by Finanční analytický útvar stěží dosáhl tak dobrých výsledků ve své práci. Současně připojuji přání, aby i tento rok byl pro nás všechny úspěšný při plnění stanovených cílů.

Ing. Libor Kazda
ředitel

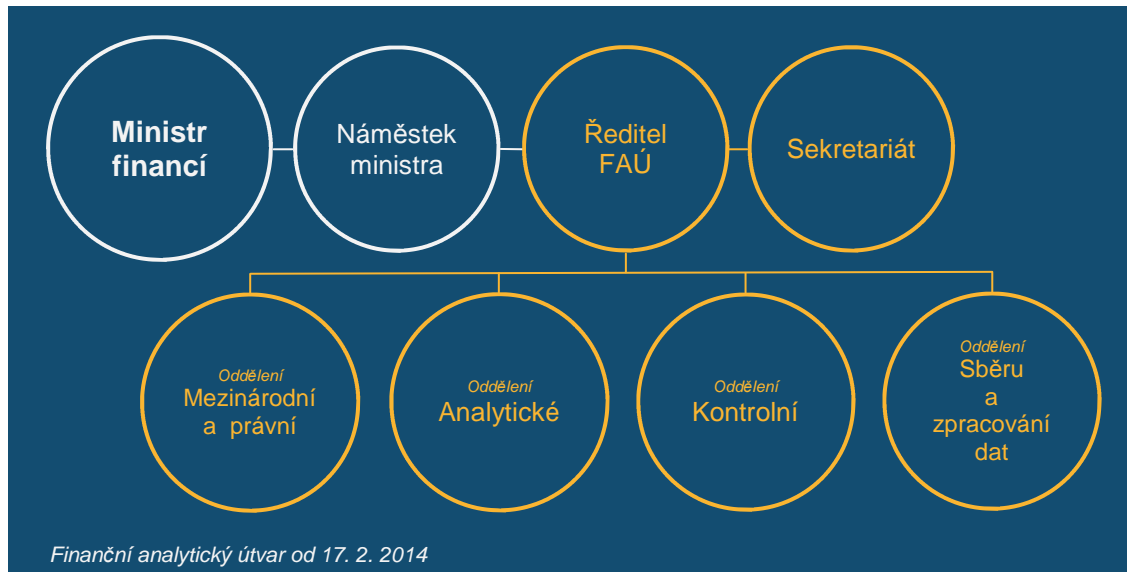
Obsah

Finanční analytický útvar	2
Analytická činnost	3
Mezinárodní sankce	10
Mezinárodní aktivity	12
Legislativní činnost	14
Kontrolní činnost	15
Tabulková část	18
Kontakty	19

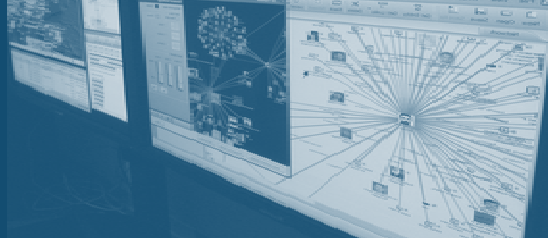
Finanční analytický útvar

Finanční analytický útvar (dále jen FAÚ) již od roku 1996 zajišťuje úkoly, které pro něj vyplývají ze zvláštních právních předpisů pro boj proti „praní špinavých peněz“ a později i ze zvláštních právních předpisů upravujících uplatňování mezinárodních sankcí za účelem udržování a obnovy mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany lidských práv a boje proti terorismu v návaznosti na opatření přijatá Radou bezpečnosti OSN a orgány EU. Aktuálně jsou těmito předpisy zejména zákon č. 253/2008 Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen AML zákon), a zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí.

FAÚ provádí sběr a analýzu oznámení o podezřelých obchodech a provádí další úkony, které z analýzy vyplývají, včetně blokace podezřelých transakcí. Mimo to zpracovává v oblasti své působnosti návrhy zákonů a prováděcích předpisů, včetně jejich harmonizace s právními předpisy EU, podílí se i na tvorbě právních předpisů EU a zastupuje ČR v řadě zahraničních institucí.

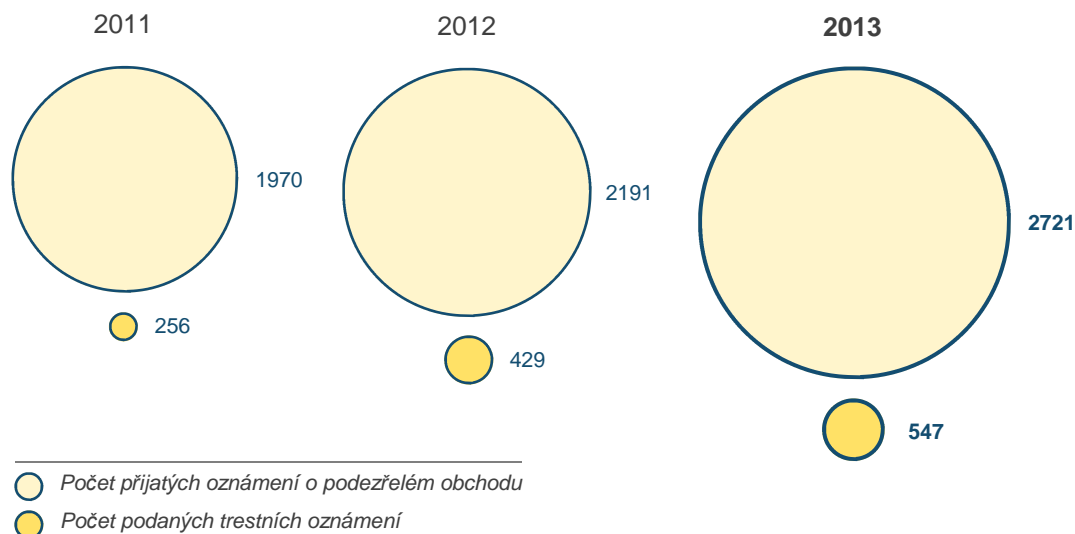
Analytická činnost

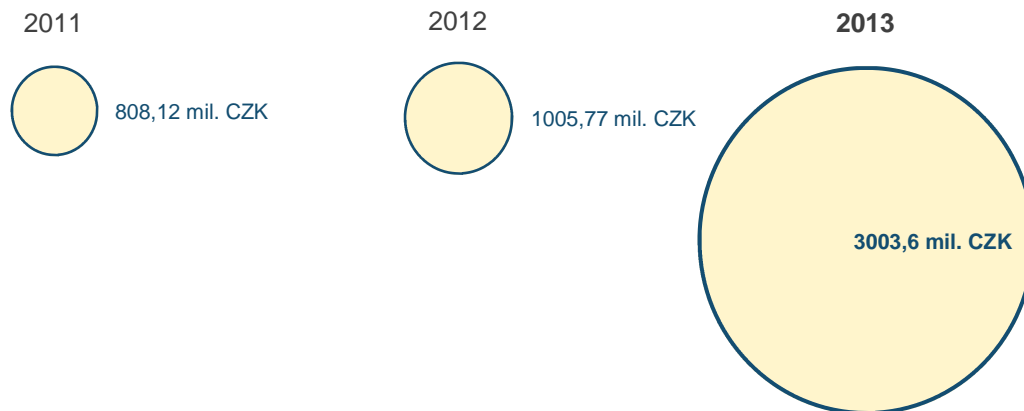
Vlastní analytická činnost probíhá na základě oznámení podezřelého obchodu, které FAÚ obdrží od povinné osoby (typicky banky), dále na základě spontánní informace zaslané partnerskou zahraniční finanční zpravodajskou jednotkou, případně na základě jiného podnětu. V roce 2013 FAÚ přijal celkem 2721 oznámení o podezřelém obchodu.

Procesním výstupem analytické činnosti je v případě zjištění podezření ze spáchání trestného činu podání trestního oznámení orgánům činným v trestním řízení. Za rok 2013 bylo podáno 547 takových oznámení.

Dalším procesním výstupem je poskytnutí informací finanční či celní správě. V roce 2013 bylo takto poskytnuto celkem 1204 relevantních informací, z toho 1162 finanční správě.

Významným nástrojem FAÚ v boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti je zákonné oprávnění k dočasné blokaci finančních prostředků (zejména na účtu u banky). V roce 2013 bylo takto zajištěno přes 3 mld. CZK.

 Výše zajištěných finančních prostředků Finančním analytickým útvarem

Pokud jde o jednotlivé typy trestné činnosti, rovněž v roce 2013 pokračoval trend, kdy jsou vedle tradiční majetkové trestné činnosti spojené s legalizací výnosů z trestné činnosti zjišťovány také daňové delikty, zejména na úseku daně z přidané hodnoty a spotřební daně. FAÚ v tomto roce pokračoval v úzké spolupráci s finanční správou při odhalování karuselových daňových podvodů a odčerpávání jejich výnosů. V rámci analytického oddělení FAÚ byla z těchto důvodů zřízena specializovaná skupina pro šetření daňové trestné činnosti.

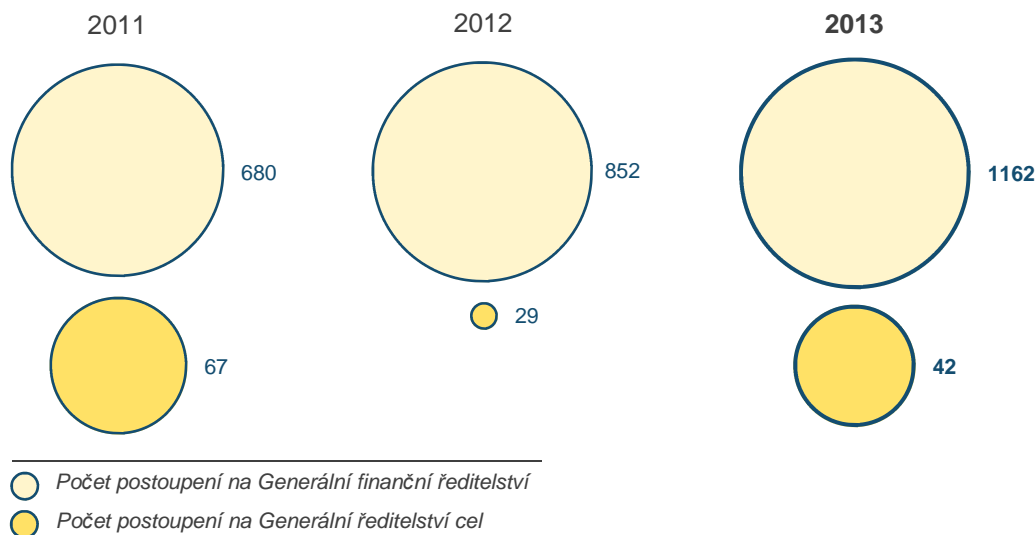
I v roce 2013 pokračoval fenomén kráčení daní v oblasti obchodů s pohonnými hmotami (dále jen PHM). V jednom ze šetřených případů bylo například po časově náročném rozpracování podezření z nelegálního dovozu minerálních olejů na území České republiky zjištěno,

že zástupci méně známého, zejména pro správce daně z přidané hodnoty, obchodníka s PHM si minimálně od ledna do března roku 2013 neoprávněně uplatnili odpočty z přijatých zdanitelných plnění. Cílem této skupiny osob bylo snížit vlastní daňovou povinnost na DPH společnosti. Z posuzovaných daňových přiznání za rok 2013 zároveň vyplývalo podezření, že akciová společnost nakupovala PHM z jiného členského státu EU a dodávala je do ČR za ceny, které nepokrývaly její vlastní náklady. Ztráta z této ekonomické činnosti byla zřejmě hrazena na úkor DPH, která nebyla nikdy odvedena. Společnost předpokládanou ztrátu a daňovou povinnost DPH z nákupu a prodeje pohonných hmot kompenzovala níže uvedenou „druhou samostatnou ekonomickou činností“, avšak nesouvisející s pohonnými hmotami. Konkrétně se jednalo o obchod s hračkami a jejich vývoz do jiného členského státu. V rámci této druhé ekonomické činnosti byly touto společností nakupovány hračky v tuzemsku od jiných obchodních společností, přičemž tyto nákupy nebyly doprovázeny bankovními převody a následně byly v daňových přiznáních k DPH vykazovány jako dodání zboží do jiného členského státu EU. Jednalo se tedy o „pořízení zboží“, v důsledku kterého si akciová společnost v jednotlivých zdaňovacích obdobích uplatňovala nárok na odpočet DPH, a to hodnotově přibližně odpovídající daňové povinnosti spojené s pořízením pohonných hmot z jiných členských států EU. Na základě výše uvedených skutečností vzniklo podezření, že obchody v rámci druhé ekonomické činnosti byly jen fiktivní, účelově uplatněné s úmyslem snížit a nehradit reálnou daňovou povinnost vyplývající z dodání PHM s místem plnění v tuzemsku. Z těchto podezřelých plnění si akciová společnost uplatnila odpočty a v konečném důsledku nehradila daňovou povinnost z realizovaných zdanitelných plnění v tuzemsku z pořízených PHM v jiném členském státě EU. Odhad škody vzniklé od ledna do března roku 2013 zkrácením DPH je přibližně 135 mil. CZK. FAÚ se podařilo ve spolupráci se správcem daně z přidané hodnoty zajistit z těchto obchodů přibližně 95 mil. CZK.

Další významnou oblastí pro páchání daňové trestné činnosti je neoprávněné čerpání nadměrných odpočtů. Například další „šikovný podnikatel“ - pan P. z Ostravy - zakoupil několik ready-made společností s ručením omezeným, které převedl na osoby bez přístřeší a bez prostředků, ochotné za mírný poplatek učinit cokoli. Tyto nové „jednatele“ a „jediné společníky“ následně doprovodil na pobočky banky v Ostravě, kde pod jeho vedením založili pro „své“ společnosti bankovní účty. Sídla společností pan P. převedl do Prahy, neboť dobře věděl, že územní pracoviště Finančního úřadu pro hl. m. Prahu jsou přetížená, a tudíž se alespoň po určitou dobu nemusí obávat žádných daňových kontrol. Následně stačilo jen společnosti registrovat jako plátce daně z přidané hodnoty a každý měsíc vyplnit za každou společnost daňové přiznání k DPH, v němž vstupy (odpočty) převyšovaly výstupy. Nadměrné odpočty v řádech stovek tisíc CZK za každou společnost byly následně měsíčně vypláceny správcem daně na bankovní účty společností, aniž by společnost prováděla jakoukoli obchodní činnost. Prostředky následně pan P. vybíral z účtů prostřednictvím bankomatů v hotovosti. Po zjištění, že na účty přichází platby nadměrných odpočtů od finančního úřadu, aniž by na nich probíhaly

jakékoli další transakce, a po vyhodnocení dalších okolností (sídla společností v Praze, ačkoli zúčastněné osoby jsou z Ostravy, doprovod třetí osobou v bance apod.) banka zablokovala zbylé finanční prostředky a podala oznámení podezřelého obchodu. FAÚ následně podal trestní oznámení. Způsobená škoda dosáhla řádově milionů CZK.

Jednou z největších kauz šetřených FAÚ v roce 2013 byl případ nestandardních toků finančních prostředků plynoucích z úvěrů poskytnutých spořitelním družstvem. V rámci šetření bylo zjištěno, že spořitelní družstvo v krátkém časovém úseku poskytlo úvěry v řádu desítek až stovek milionů CZK více obchodním společností, které je bezprostředně po načerpání

převáděly na další společnosti, přičemž podstatná část těchto finančních prostředků byla následně převáděna do jihovýchodní Asie. Podle úvěrových smluv však tyto finanční prostředky měly sloužit k nákupu nemovitostí v České republice. V případě úvěrových dlužníků se často jednalo o obchodní společnosti založené krátce před získáním úvěru, osoby vystupující za úvěrové dlužníky do té doby neměly adekvátní podnikatelskou zkušenost v oblasti investic, a stejně tak vzbuzovalo zásadní pochybnosti i zajištění úvěrů. Z provedené analýzy navíc

vyplývalo, že subjekty zúčastněné na získání a čerpání úvěru, případně převodu do zahraničí, jsou personálně či finančně propojené. S ohledem na celkový objem těchto „obchodů“ a angažmá České národní banky v daném případě přistoupil FAÚ k nezbytným opatřením s cílem zamezit vyvedení finančních prostředků do zahraničí. Výsledky šetření byly ve velmi krátké době předány PČR formou trestního oznámení i se zajištěnými prostředky ve výši přibližně 1,7 mld. CZK.

Česká republika je také využívána jako země, do které jsou směřovány finanční prostředky získané trestnou činností v zahraničí. Činností FAÚ byla odhalena řada právnických osob, které daly k dispozici své bankovní účty vedené v ČR zahraniční společnosti, která je využívala jako „tranzitní“ k převádění peněžních prostředků získaných podvodným jednáním v zahraničí. Podvod spočíval ve vylákání vkladů od fyzických i právnických osob pod příslibem jejich dalšího investování a zhodnocení. Nakládání s peněžními prostředky vykazovalo znaky tzv. Ponziho schématu (obdoba pyramidové hry), kdy vložené prostředky nejsou dále investovány a jsou vypláceny jen některým investorům, většinou těm, kteří investovali dříve. FAÚ bylo při odhalení tohoto podvodného jednání zajištěno přibližně 80 mil. CZK a bylo podáno trestní oznámení, na jehož základě bylo zahájeno trestní řízení a uvedené finanční prostředky byly zajištěny orgány činnými v trestním řízení.

Už i v České republice se vyskytují případy, kdy dochází k narušení internetového bankovníctví. V měsíci říjnu roku 2013 zjistila nejmenovaná česká banka, že bylo napadeno její internetové bankovníctví, a ze dvou účtů různých právnických osob bylo podvodně odesláno 14 plateb (každá ve výši okolo 300.000 CZK) na nově založené účty fyzických osob (cizinců) v několika jiných českých bankách. Dotčená banka ihned po zjištění narušení učinila oznámení podezřelého obchodu a FAÚ se ve spolupráci s ostatními bankami podařilo zajistit většinu z neoprávněných plateb na 11 bankovních účtech. Celkem bylo takto zajištěno přibližně 2.200.000 CZK. Navíc se díky informacím poskytnutým FAÚ Policii ČR podařilo přímo v bankách zadržet několik osob cizí státní příslušnosti při pokusu vybrat v hotovosti podvodně získané peněžní prostředky. Díky této spolupráci se podařilo odhalit organizovanou skupinu pachatelů. Vzhledem k tomu, že podobné narušení internetového bankovníctví postihlo následně i další banky, byla ve spolupráci s Českou bankovní asociací přijata preventivní opatření, která umožňují okamžitou výměnu informací o podezřelých osobách a včasné odhalení bankovních účtů, na které směřují peněžní prostředky získané napadením systému internetového bankovníctví.

FAÚ opakovaně řeší případy, které mají společného jmenovatele, a to otevření bankovního účtu na základě zneužití identity prostřednictvím tzv. vzdálené identifikace. Tento způsob identifikace klienta je hojně využíván zejména menšími bankami bez širší sítě poboček. Takto

otevřený účet následně slouží k páčání další trestné činnosti. Na začátku je obvykle neopatrnost osob, které např. na základě inzerátu na zprostředkování brigády či půjčky odeslaly kopie svých osobních dokladů cizí osobě, která se vydává za zprostředkovatele práce či půjčky. Takto získané kopie osobních dokladů pak bez vědomí jejich držitelů zneužije k otevření bankovních účtů, které například uvede na inzertních portálech k nabídce zboží. Nabízené zboží požaduje uhradit předem, přičemž je následně „zapomene“ zákazníkovi odeslat a podvodně získané finanční prostředky z účtu obratem vyvede buď hotovostními výběry či bezhotovostními převody, nejčastěji do zemí bývalého Sovětského svazu či Rumunska. Tyto případy jsou opakovaně oznamovány PČR formou trestního oznámení, často i se zajištěnými finančními prostředky na bankovních účtech. Šetření věci je ztíženo faktem, že tato trestná činnost má organizovaný charakter, je převážně páčána osobami cizí státní příslušnosti a organizována ze zahraničí.

Kuriózní případ

FAÚ se v roce 2013 zabýval činností osoby, vystupující na internetu jako „Honza Pospíšil“, která veřejně prezentovala nabídku, že každému, kdo zašle na její účty, vedené v několika bankách, částku až do 1.000 CZK, vrátí obratem dvojnásobek. Toto tvrzení bylo podrobena „zkoušce“ ze strany nejmenovaného novináře, který na svém účtu skutečně zaznamenal přírůstek v podobě dvojnásobku původně odeslané částky. V článku tohoto novináře pak Honza Pospíšil ještě doplnil, že takto bude postupovat do té doby, než rozdělí částku 10.000.000 CZK. Jako důvod svého počínání uvedl, že má chuť pomoci lidem. Zjištěné skutečnosti však odhalily pouze chuť neznámé osoby (Honza Pospíšil i další používaná jména byla smyšlená, účty byly založeny na základě padělaných dokladů) pomoci finančně jenom sobě. V poměrně krátké době se na účtech sešlo přibližně 2.600.000 CZK. Ze strany FAÚ byly učiněny patřičné kroky k ukončení činnosti „lidumila“ Honzy Pospíšila včetně zajištění prostředků a podání trestního oznámení. Vyjma platby zmíněnému novináři (200 CZK) neposlal „Honza Pospíšil“ zpět žádnou platbu. Proč právě tomuto novináři, který se následně svým článkem postaral touto podvodníkovi o reklamu, by asi také mělo zajímat orgány činné v trestním řízení.

Ani v roce 2013 nechyběly případy, které spočívaly ve snaze o vyvedení majetku z právnické osoby za využití tzv. „bílého koně.“ Jedna z bank např. detekovala nestandardní pokus o výběr částky 2,8 mil. CZK z účtu společnosti, která patřila k lídrům na trhu v pořádání

elektronických aukcí a jejíž služby využívaly i společnosti s majetkovou účastí státu. V rámci šetření FAÚ bylo zjištěno, že v průběhu října a listopadu roku 2013 došlo v této dražební společnosti ke změně vlastnické struktury, kdy vlastníkem se stala offshore společnost a statutárním zástupcem osoba, která byla v minulosti šetřena pro závažnou majetkovou trestnou činnost. Nový statutární zástupce získal dispoziční oprávnění k účtům dražební společnosti. Při jednání v peněžních ústavech byl vždy doprovázen třetí osobou, která za něho vedla jednání s pracovníky peněžních ústavů. Tato osoba několikrát změnila své vyjádření ohledně účelu výše popsaného hotovostního výběru. Bylo zjištěno, že dražebník od doby změny vlastnické struktury a změny statutárního zástupce přestal vyplácet majitelům draženého majetku finanční prostředky, které obdržel od úspěšných účastníků dražeb. Činností FAÚ a následným postupem Policie ČR po podání trestního oznámení byly zajištěny na účtech dražebníka finanční prostředky ve výši přibližně 10 mil. CZK, které na účet složili jako kauci zájemci o účast v dražbách a úspěšní dražitelé, neboť bylo důvodné podezření, že kroky statutárního zástupce dražebníka směřovaly k vyvedení těchto prostředků z účtů společnosti ke škodě dražitelů, resp. majitelů draženého majetku.

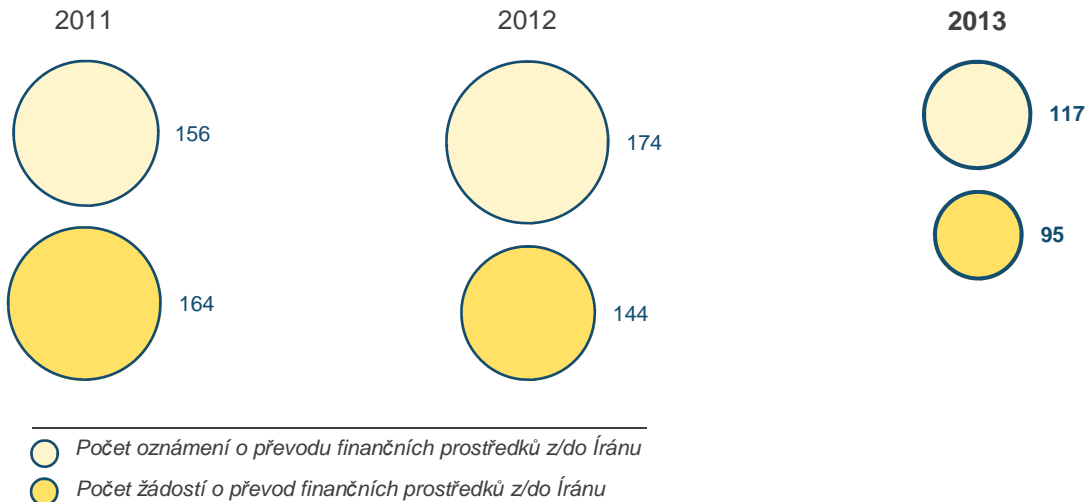
Zvláště v předvánočním čase řešil FAÚ ve zvýšené míře případy podvodných e-shopů zaměřených zejména na prodej elektroniky a mobilních telefonů. Na internetu se objevila celá řada nových „zaručeně nejlevnějších, nejrychlejších a nejspolehlivějších“ internetových obchodů. Scénář pak byl vždy stejný. Na bankovní účet podvodného e-shopu, (vedený na tzv. „bílého koně“ nebo založený na odcizenou identitu) byly zasílány platby za zboží, které nebylo dodáno, a získané peněžní prostředky byly vybírány v hotovosti či odesílány na bankovní účty do zahraničí. Životnost takovýchto e-shopů se pohybuje většinou v řádech dnů nebo maximálně týdnů, ale i tak se jejich zisky pohybují v řádech stovek tisíc CZK. FAÚ je ve spolupráci s bankou, kde je zjištěn bankovní účet podvodného e-shopu, schopen rychlého zablokování podezřelého účtu se současným podáním trestního oznámení. Vzhledem k četnosti těchto případů je však namísto opakovaně varovat před nákupy v neproověřených internetových obchodech a v případě, že se přesto zákazník rozhodne pro nový e-shop, je vždy bezpečnější zvolit platbu na dobírku.

FAÚ se setkává také s případy lidského hyenismu. Ke konci zimy roku 2013 došlo k tragickým událostem v obci na severovýchodě Moravy, a to k rozsáhlému požáru jednoho z bytových domů. Tato událost zvedla vlnu solidarity občanů, kteří se rozhodli finančně pomoci obětem požáru. Této situace zneužil vlastník jedné obchodní společnosti, který zřídil falešnou sbírku na pomoc obětem požáru. Vytvořil webové stránky, které se adresou i obsahem snažily podobat původním webovým stránkám obce, která pomoc organizovala. Na falešné webové stránky také umístil číslo bankovního účtu, kam bylo možno finanční prostředky zasílat. Na tento účet byl FAÚ upozorněn na základě oznámení povinné osoby, v rámci kterého došlo i k jeho zablokování. Výsledkem šetření FAÚ v této věci bylo samozřejmě podání trestního oznámení.

Mezinárodní sankce

Stěžejní část agendy FAÚ na úseku mezinárodních sankcí tvořila v roce 2013 omezující opatření zejména proti Íránu, KLDŘ, Sýrii, ale také, byť v omezenější míře, proti ostatním teritoriím, nejčastěji proti Bělorusku.

V souvislosti s uplatňováním sankcí vůči Íránu FAÚ přijal v r. 2013 celkem 117 oznámení o převodech finančních prostředků do či z Íránu v celkovém objemu přesahujícím 136 mil. CZK. Na základě celkem 96 obdržených žádostí o povolení převodů finančních prostředků FAÚ vydal 93 případech souhlasné rozhodnutí, čímž povolil převody finančních prostředků ve výši 1,18 mld. CZK. Celkový objem v r. 2013 oznámených a povolených převodů finančních prostředků dosáhl přibližně 1,32 mld. CZK.

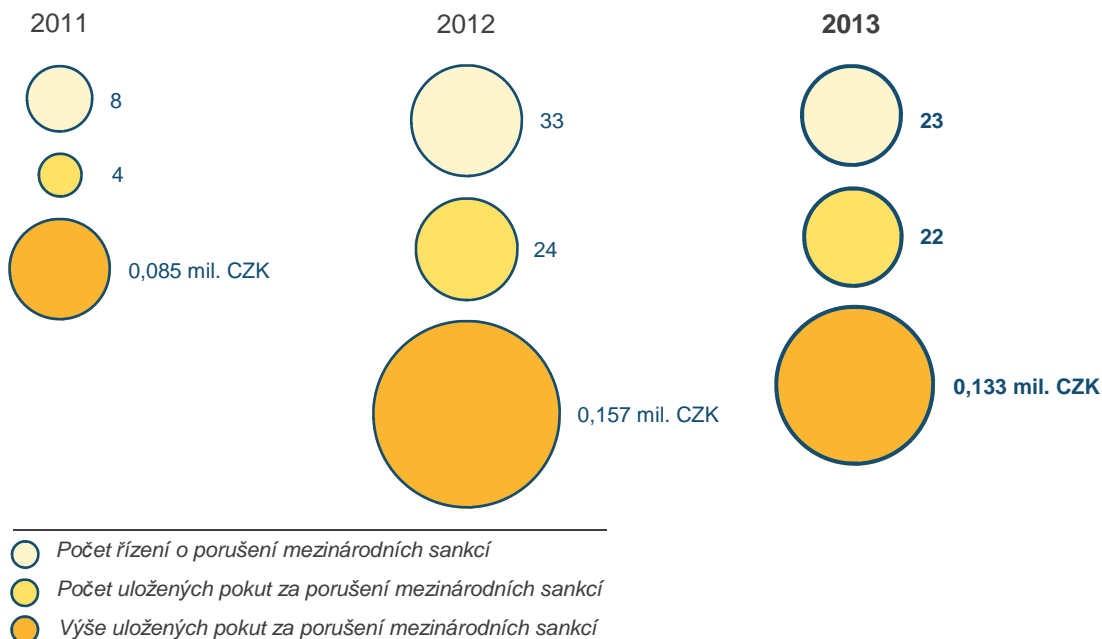

Dále se tedy snižoval počet a hodnota obchodů s Íránem. Častěji je rovněž žadateli využívána možnost tzv. generálních povolení vystavovaných na určité časové období (nejčastěji na celý kalendářní rok) a znějících na maximální úhrnnou hodnotu převodů, což rovněž ovlivňuje počet

vydaných povolení. Tento postup se potvrdil jako efektivní obzvláště v případech dlouhodobých obchodních vztahů. Pro rok 2014 lze na základě vývoje mezinárodních vztahů očekávat postupné omezování sankcí; již začátkem roku byl například desetinásobně navýšen limit pro schvalování transakcí.

FAÚ vedl v r. 2013 v souvislosti s porušením mezinárodních sankcí celkem 23 správních řízení. Ve všech případech šlo o porušení sankcí proti Íránu. V jednom případě FAÚ uložil české obchodní společnosti pokutu za dodávku zboží odběrateli, který byl uveden na sankčním seznamu. Jedno řízení FAÚ zastavil a ve zbývajících 21 případech uložil pokutu za nesplnění povinnosti oznámit předem převod finančních prostředků či požádat o povolení takového převodu. Úhrnem takto FAÚ za loňský rok na pokutách vybral 133.000 CZK.

Ve třech případech FAÚ v r. 2013 také rozhodl o tzv. „zmrazení“ finančních prostředků, přičemž celková výše takto zajištěných prostředků přesáhla 108.000 USD. Ačkoli část prostředků byla po provedeném šetření opětovně uvolněna, i nadále zůstává zajištěných více než 105.000 USD.

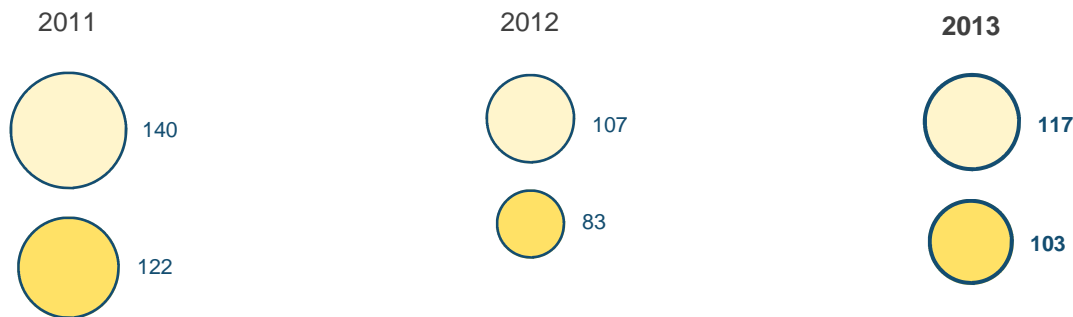

V jednotlivých sankčních režimech je FAÚ oprávněn rozhodovat i o případných výjimkách, pokud takovou výjimku příslušný předpis EU nebo rezoluce Rady bezpečnosti připouští. V roce 2013 takto udělil výjimku ze sankčních opatření vůči Sýrii, a to v částce mírně přesahující 1 mil. EUR, když povolil dokončení obchodního případu, v němž figurovala sankcionovaná syrská banka. Důvodem k povolení výjimky byla skutečnost, že předmětný obchodní případ byl zahájen ještě před uvalením sankcí na Sýrii, resp. před zařazením dotčené banky na sankční seznam. Za rok 2013 FAÚ neevduje žádnou zamítnutou žádost o povolení výjimky ze sankcí.

Jedním z nejzajímavějších projednávaných případů v oblasti sankční agendy byl dovoz obráběcích strojů ze Severní Koreje. U deklarovaného severokorejského vývozce se šetřením celních orgánů a zpravodajských služeb podařilo zjistit, že je zásadním způsobem propojen se subjektem přímo uvedeným v příloze nařízení, jímž EU sankce vůči KDR stanoví. Vzhledem k těmto zjištěním FAÚ jednak znemožnil úhradu kupní ceny do Severní Koreje zmrazením finančních prostředků v částce převyšující 105.000 USD a dále cestou příslušných orgánů inicioval rozšíření sankčního seznamu Rady bezpečnosti OSN o zjištěný nový krycí název severokorejské sankcionované obchodní společnosti.

Mezinárodní aktivity

V rámci Egmontské skupiny Finančních zpravodajských jednotek (aktuálně ze 139 států) dochází podle jejích pravidel a národních zákonů v rámci šetření konkrétních případů k poskytování příslušných informací mezi jednotkami zejména na žádost.

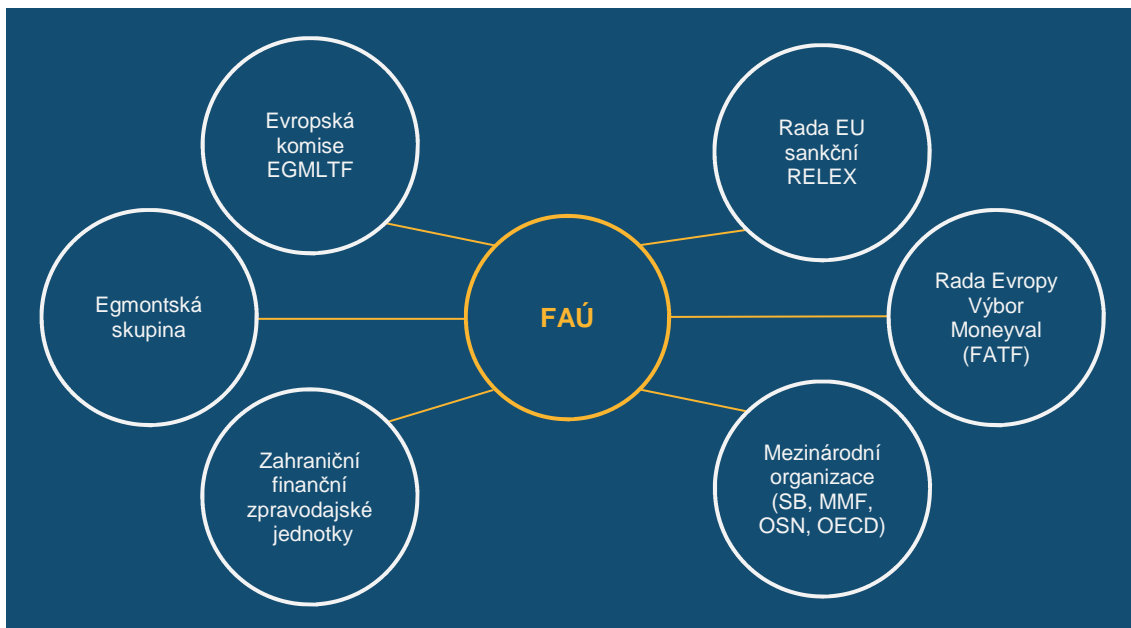
○ Počet spontánních informací ze zahraničí

● Počet spontánních informací do zahraničí

Pokud šetření ukazuje podezření na trestnou činnost spáchanou v jiném státě, může příslušná jednotka takovou informaci „spontánně“ poskytnout jednotce tohoto státu. V přijímajícím státě se pak s takto získanou informací obvykle nakládá jako s klasickým oznámením podezřelého obchodu.

Zástupci FAÚ se v průběhu roku účastnili zasedání pracovních skupin Egmontské skupiny finančních zpravodajských jednotek, kde se řešilo především zkvalitnění výměny informací mezi těmito jednotkami. Dále se zúčastnili tří zasedání Moneyvalu Rady Evropy, čtyř jednání Expertní skupiny Evropské komise pro praní peněz a financování terorismu (EGMLTF) a Platformy finančních zpravodajských jednotek EU. Aktivně se zapojili rovněž do činnosti pracovní skupiny středoevropských finančních zpravodajských jednotek, jejímž hostitelem byl tentokrát Ústřední úřad pro vyšetřování Maďarské pohraniční a finanční stráže v Budapešti a předmětem jednání bylo zejména předání zkušeností a zlepšení mezinárodní spolupráce při odhalování výnosů z daňové trestné činnosti. Fórum se mimo toho zabývalo i problematikou organizované trestné činnosti a možnostmi zneužití virtuálních měn.

Vedle řady přednášek pro odbornou i širší veřejnost FAÚ, opět ve spolupráci s londýnskou společností World Check / Thomson Reuters, uskutečnili v říjnu 2013 v Praze konferenci, zaměřenou na boj proti praní peněz a financování terorismu.

V zákoně „proti praní špinavých peněz“ se v průběhu roku 2013 a zejména k začátku roku 2014 uskutečnily pouze formální změny, které odrážejí změny související s novými pravidly pro důchodové zabezpečení, novou terminologií v oblasti investičních fondů a v neposlední řadě zejména se zavedením nového občanského zákoníku. Nově tak například pojem „podnik“ je nahrazen pojmem „obchodní závod“, smlouva „na dálku“ je uzavírána „distančním způsobem“ a místo „sdružení“ máme i v AML zákoně „spolky“.

Zejména v návaznosti na vývoj nových technologií a souvisejících právních předpisů vydal FAÚ v roce 2013 pro povinné osoby metodické pokyny „o přístupu k digitálním měnám“ a „o zjišťování skutečného majitele povinnými osobami“. Tyto metodické pokyny jsou dostupné na internetových stránkách, kde jsou také zveřejňovány různé aktuální informace z oblastí působnosti FAÚ.

Novelou trestního řádu z roku 2008 a s účinností od roku 2014 i zvláštním zákonem „o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních“ bylo Ministerstvo financí (dále jen MF) pověřeno uzavíráním dohod o mezinárodním sdílení majetku propadlého nebo zabraného v trestním řízení. Tento úkol na základě rozhodnutí vedení MF připadl rovněž FAÚ, takže jsme v roce 2013 řešili i precedenční žádost o sdílení majetku zajištěného v ČR na základě spolupráce se švýcarskými vyšetřovacími orgány.

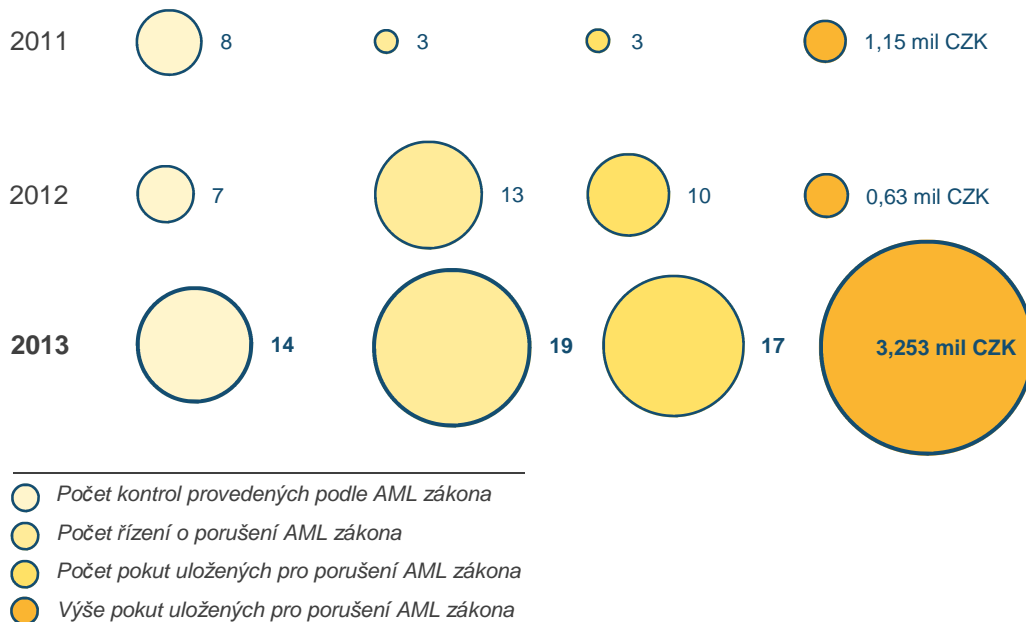
Z hlediska budoucího vývoje práva proti praní peněz a financování terorismu velmi významnou byla a dosud je účast našich zástupců v Pracovní skupině Rady EU pro finanční služby, která projednává návrh nové směrnice o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu a návrh nového nařízení o bezhotovostních převodech. Návrhy zpracované Komisí a předložené k projednání Radou a Evropským parlamentem v únoru 2013 vychází z revidovaných Doporučení FATF, zveřejněných již v únoru 2012. Jsou však v některých bodech kontroverzní a vyvolaly širokou polemiku, která do konce roku 2013 nebyla uzavřena. Současně řada států přišla s náměty na upřesnění nebo rozšíření povinností, například o povinné zveřejňování skutečných vlastníků právnických osob či svěřenských fondů. Diskuse v orgánech Rady a Evropského parlamentu budou pokračovat a lze očekávat, že neskončí dříve než v polovině roku 2014.

- <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/legislativa-aml-cft>

Kontrolní činnost

Úkoly, které vyplývají FAÚ z postavení dozorového a správního orgánu v souvislosti s plněním povinností stanovených povinným osobám AML zákonem, byly realizovány prostřednictvím kontrolního oddělení.

V roce 2013 se kontrolní oddělení zaměřilo zejména na provádění kontroly na místě a na výkon správního trestání. Současně provádělo i korespondenční kontrolu systémů vnitřních zásad (dále jen SVZ) zaslaných povinnými osobami a činnosti spojené s evidencí kontaktních osob určených k průběžnému styku s FAÚ. Podstatnou změnou administrativní činnosti kontrolního oddělení v roce 2013 byl jeho přechod na nový způsob zpracování spisové agendy, který zrychlil a zjednodušil zpracování kontrolních a správních spisů. V roce 2013 bylo zahájeno celkem 14 kontrol na místě, což je dvojnásobek oproti předešlému roku.

K podstatnému zvýšení počtu zahájených kontrol došlo zejména s ohledem na přijatá opatření ke zrychlení a zefektivnění jejich provádění a s ohledem na nové nastavení pravidel a postupů spolupráce s analytickým oddělením FAÚ, zaměřené na rizikové činnosti povinných osob. Spektrum kontrolovaných povinných osob bylo různorodé, přičemž největší část představovaly družstevní záložny, faktoringové společnosti a poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu. Při jejich výběru vycházelo kontrolní oddělení zejména z poznatků analytického oddělení FAÚ a z podnětů ČNB.

Stejně jako v předešlém roce klesl, zejména vlivem přijatých legislativních změn, počet provedených korespondenčních kontrol (kontrola nových SVZ, resp. kontrola změn ve stávajících SVZ) z 69 na 51 za rok 2013. Z tohoto počtu bylo pouze 12 SVZ shledáno bez nedostatků.

S povinnými osobami bylo zahájeno celkem 19 správních řízení pro podezření ze spáchání některého ze správních deliktů podle AML zákona. Z toho v 17 případech byla řízení ukončena rozhodnutím o uložení pokuty v celkové výši 3.253.000 CZK. Nejčastějšími porušeními AML zákona bylo nesplnění povinnosti identifikace klienta, nevypracování systému vnitřních zásad a opakované nesplnění povinnosti kontroly klienta. Z celkového počtu provedených správních řízení bylo 14 zahájeno z podnětu ČNB v rámci součinnosti při výkonu správního dozoru. Souhrnná výše pokut uložených v rámci těchto 14 správních řízení činila 468.000 CZK.

Kontrolní oddělení FAÚ předalo za rok 2013 celkem šest podnětů jiným správním orgánům. Tyto podněty vyplynuly z vlastní kontrolní činnosti a byly ve třech případech pro podezření na porušení zákona o platebním styku předány ČNB, v jednom případě pro podezření na nesplnění oznamovací povinnosti Komoře daňových poradců a v jednom případě pro podezření na nesplnění daňové povinnosti finančnímu úřadu.

Při své kontrolní činnosti se FAÚ zaměřuje také na dodržování povinnosti kontroly klienta ze strany finančních a úvěrových institucí, tzn. jak dobře „znají svého klienta“. Tato otázka může být často rozhodující a zásadní pro celý obchodní vztah mezi povinnou osobou a jejím klientem. Její podcenění může vést k velkým škodám.

V rámci kontroly finanční instituce FAÚ zjistil, že jeden z klientů této instituce převedl jejím prostřednictvím během necelých dvou týdnů více než 400 mil. CZK. Tyto transakce svojí výší mnohonásobně překračovaly hodnotu jeho předchozích finančních operací, šlo o klienta, u něhož došlo v poslední době ke změně statutárních orgánů, změně názvu společnosti a delší dobu před uskutečněním zmiňovaných transakcí neprováděl žádné finanční převody. Tímto způsobem byly uvedené peníze nejasného původu pravděpodobně převedeny na tzv. bílého koně a zmizely na účtech v zahraničí. Přitom kdyby tato finanční instituce řádně provedla kontrolu klienta, nemuselo k této situaci vůbec dojít. Za uvedené porušení povinnosti uložil FAÚ dotyčné finanční instituci citelnou pokutu.

Tabulková část

	2011	2012	2013
Počet přijatých oznámení o podezřelém obchodu	1970	2191	2721
Počet podaných trestních oznámení	256	429	547
Počet podaných trestních oznámení se zajištěním finančních prostředků	96	164	177
Výše zajištěných finančních prostředků Finančním analytickým útvarem [mil. CZK]	808,12	1005,77	3003,6
Počet postoupení na Generální finanční ředitelství	680	852	1162
Počet postoupení na Generální ředitelství cel	67	29	42
Počet dotazů ze zahraničí	191	191	195
Počet dotazů do zahraničí	123	130	195
Počet spontánních informací ze zahraničí	140	107	117
Počet spontánních informací do zahraničí	122	83	103
Počet kontrol provedených podle AML zákona	8	7	14
Počet řízení o porušení AML zákona	3	13	19
Počet pokut uložených pro porušení AML zákona	3	10	17
Výše pokut uložených pro porušení AML zákona [mil. CZK]	1,15	0,63	3,253
Počet oznámení o převodu finančních prostředků z/do Íránu	156	174	117
Počet žádostí o převod finančních prostředků z/do Íránu	164	144	95
Počet řízení o porušení mezinárodních sankcí	8	33	23
Počet uložených pokut za porušení mezinárodních sankcí	4	24	22
Výše uložených pokut za porušení mezinárodních sankcí [mil. CZK]	0,085	0,157	0,133

Kontakty

Finanční analytický útvar
poštovní přihrádka č. 675
Jindřišská 14
111 21 Praha 1

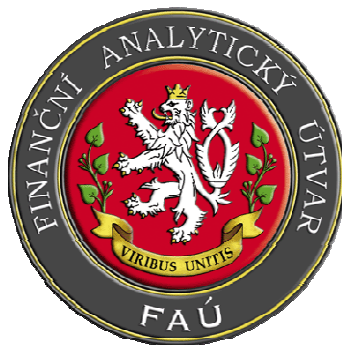
URL: www.mfcr.cz/fau
E-mail: fau@mfcr.cz
ID datové schránky: meiq7wd
Tel.: + 420 257 044 501
Fax: + 420 257 044 502

Název: Finanční analytický útvar, Výroční zpráva 2013
Autor: FAÚ
Vydavatel: Ministerstvo financí, Letenská 15, Praha 1
Tisk: Ministerstvo financí
Grafická úprava: FAÚ
Vydání: první
Počet stran: 19
Datum vydání: 3/2014

Neprodejně

© Ministerstvo financí

ISBN 978-80-85045-58-1

Finanční analytický útvar

Ministerstvo financí

Praha

2014